

# ĐỜI MỘT TỔNG-THÔNG



hình ảnh sử liệu  
độc đáo về con người **NGÔ ĐÌNH DIỆM**

# MỤC-LỤC

## ĐỜI MỘT TỔNG - THỐNG

(ẤN-HÀNH ĐỢT I 50.000 SỔ)

- Đôi giòng ngô ý thay lời tựa.
- Đường vào lịch-sử.
- Những cậu bé Họ NGÔ và chàng trai 20 NGÔ-ĐÌNH-DIỆM.
- Bóng dáng buổi thiếu-thời với các Bào-Huỳnh.
- Một gia-đình vi-vọng và các thanh-niên họ NGÔ-ĐÌNH.
- Ông Tuân-Vũ và chính khách NGÔ-ĐÌNH-DIỆM những ngày bôn ba hải-ngoại.
- Thủ-Tướng NGÔ-ĐÌNH-DIỆM với ngày 7-7-1954.
- Niềm hy-vọng của mọi người hay vị ân-nhân của những người di-cư.
- Tổng-Thống NGÔ-ĐÌNH-DIỆM Đệ I Cộng-Hòa.
- Khát vọng của toàn dân.
- Những nhà tu hành bên nhau.
- Tổng-Thống và các nhà Lập-pháp Đệ I Cộng-Hòa.
- Tổng-Thống và các lãnh tụ Quốc-Gia.
- Tổng-Thống và bảo-đệ NGÔ-ĐÌNH-NHU, và các cộng-sự-viên trong nội-các.
- Những nụ cười NGÔ-ĐÌNH-DIỆM.
- Tổng-Thống của những mái đầu xanh.
- Khung cảnh báo hiếu và nguyện cầu.
- Những vì sao bạc dưới thời NGÔ-ĐÌNH-DIỆM.
- Các Ông Đại-Sứ và cái chết của Tổng-Thống NGÔ-ĐÌNH-DIỆM.
- Tài sản của một Tổng-Thống và giây phút cuối của đời người.
- Những ngày 2-11 về sau.
- Nói về Ông NGÔ-ĐÌNH-DIỆM.
- Chân dung và lời-kết.



GIẤY PHÉP SỐ 3808/BTT/PHNT  
NGÀY 13-8-1971

MINH - HÙNG  
Sưu-Tầm và Trình-bày

TÁC GIẢ GIỮ BẢN QUYỀN

# ĐỜI MỘT TỔNG-THỐNG

TỔ QUỐC

TRÁCH NHIỆM — DANH DỰ — CÔNG LÝ

HÌNH ẢNH CUỘC ĐỜI VÀ SỰ-NGHIỆP  
CÓ TỔNG-THỐNG

NGÔ ĐÌNH-DIỆM



\* **M**ỘT BÓ HOA THIÊNG-LIÊNG KÍNH DÂNG HƯƠNG  
HỒN CỐ TỔNG-THỐNG NGÔ-ĐÌNH-DIỆM

\* **N**HỮNG NÉN HƯƠNG LÒNG GỬI VỀ NHỮNG  
CHIẾN-SĨ CỦA LỮ-ĐOÀN LIÊN-BINH PHÒNG-VỆ  
ĐÃ HY-SINH VÌ ĐẠI-NGHĨA



# đôi giông ngộ ý

**V**IẾT về cuộc đời một Vị Tổng-Thống cùng những sự phê phán công tội của một chế-độ chính-trị trong suốt 9 năm trời là công việc của các sử-gia uyên-bác và cần có thời-gian khảo-cứu và đối chiếu.

Góp nhặt những hình ảnh liên-quan đến Ông NGÔ-ĐÌNH-DIỆM và hình-thành một ấn-phẩm về đời Ông chúng tôi chỉ ao-ước giữ-gìn tổng-hợp và phổ-biến những chứng tích trung-thực về cuộc đời một Vị Nguyên-Thủ có nhiều công-lao với Quốc-Gia Dân-Tộc.

Ước-mong rằng những bóng dáng này tự nó sẽ nói lên câu chuyện về một đời người hầu đem lại những hoài cảm vui buồn, riêng tư, cho mỗi tâm-hồn chúng ta.

Cuộc đời của Ông NGÔ-ĐÌNH-DIỆM cũng như cuộc đời của mọi người, cũng sinh ra, lớn lên, phụng sự, tranh đấu và cũng phải chịu những thăng-trầm may rủi của vòng tay đjnh-mệnh, và những luân-lưu của giòng lịch-sử.

Nhưng cuộc đời của Ông hiển nhiên có những cá biệt đặc thù và bao nhiêu trội vượt huy hoàng : Ông đã về với chúng ta giữa cảnh phân-ly nghiêng-ngửa của đất nước ; Ông đã trở-thành một Vị TÓNG-THỐNG CỦA NỀN ĐỆ I CỘNG-HÒA ; Ông đã tận-tụy phụng-sự cho dân tộc và quốc-gia này suốt 9 năm trời trong khổ-hạnh và gian-truân ; Rồi Ông đã ra đi một cách quá đột-ngột và bi-thảm để lại bao nhiêu bàng-hoàng và luyến-tiếc cho lòng người.

Đã có bao nhiêu người đã viết, đang viết và sẽ viết về con người và công đức của Ông NGÔ-ĐÌNH-DIỆM. Chúng tôi chỉ ước-ao ấn-phẩm đơn-sơ này đóng góp một phần nhỏ bé vào những công-trình sưu-tầm và xây-dựng lớn lao của mọi người.

CHÂN THÀNH  
MINH - HÙNG

# Dường vào Lịch-Sử

**T**ông-Thống Ngô-Đình-Diệm sinh ngày 3-1-1901 tại cố đô Huế. Ông là con thứ Ba của Cụ Ngô-Đình-Khả, Phụ-đạo Đại-thần đời Vua Thành-Thái. Cụ Ngô-Đình-Khả là người có công xây-dựng nền giáo-dục tân-tiến dựa trên hai nền văn-hóa Đông — Tây lần đầu tiên được áp dụng tại Việt-Nam. Cụ là người sáng lập Trường Quốc-Học Huế và đem phổ biến nền giáo-dục nói trên tại Trường này.

Ông Ngô-Đình-Diệm là một Sinh-viên xuất-sắc tốt nghiệp Trường Hậu-Bồ Huế, sau một thời gian ngắn trị-nhiệm một vài Phủ, Huyện, Ông được bổ nhiệm giữ chức Tuần-Vũ tại Bình-Thuận tại đây, Ông cũng được mọi người kính-mến và được ca-ngợi là một vị quan trẻ tuổi tài ba và liêm-khíet.

Do đó khi Vua Bảo-Đại hồi-loan chấp-chính sau thời gian du-học tại Pháp, Ông được nhà Vua đặc-biệt chú-ý và đầu Ông mới 32 tuổi đã được đặc-cách bổ-nhiệm vào chức Lại-Bộ Thượng-Thư của Triều-Đình Huế, một chức-vụ tương-đương với chức Thủ-Tướng. Ở chức vụ đó, và trong khuôn khổ luật-pháp đương-thời Ông đã khảng-khải chống lại chính-sách lép áp của người Pháp đối với Chính-phủ Nam-Triều trái với các hiệp-ước đã ký kết. Ông lại cương quyết đòi thiết-lập một Viện Dân-biểu có thực quyền và đề nghị nhiều cuộc cải-cách nhằm mục-dịch canh tân Quốc-Gia. Quan điểm của Ông không được chấp nhận nên Ông đã từ quan, vui lòng bỏ hết chức vị để trở về làm một bạch-dính thời ấy. Hành động ái-quốc cao quý này khiến nhiều người khâm phục và từ đấy danh tiếng Ông vang lừng.

Quay về đời sống ẩn-dật, Ông dành thì giờ đọc sách, nghiên-cứu chính-trị và tiêu-khien bằng các thú săn bắn, chụp hình, cưỡi ngựa và trồng hoa Hồng.

Mặc dù bị chính quyền tay sai và thực dân Pháp theo dõi nghiêm ngặt Ông vẫn bí mật liên lạc với những lãnh tụ các phong-trào ái-quốc trong nước và hải ngoại như các Cụ Kỳ-Ngoại-Hữu Cường-Đề, Phan-Bội-Châu, v.v...

Năm 1944 người Pháp chủ-tâm bắt Ông để đẩy đi Xiêng-Khoang Ai-Lao, nhưng nhờ người tâm-phúc cấp báo Ông đã kịp thời thoát nạn trong gang tấc.

Sau cuộc đảo-chính 9-3-1945 của quân-đội Nhật-Bản lật đổ chính-quyền Pháp, Ông đã hai lần từ chối lời mời thành-lập Nội-các của quân-đội Nhật, vì nhận thấy tình hình không cho phép để thực hiện một nền độc-lập thực-sự cho đất nước.

Tháng 9 năm 1945 Ông bị Việt-Minh Cộng-Sản bắt giữ tại Tuy-Hòa và đày lên Thái-Nguyên.

Đầu tháng Giêng năm 1946, khi đang đó cuộc điều đình giữa Cộng-Sản Việt-Nam và Pháp, Hồ-Chí-Minh vì muốn xoa dịu sự chống đối của đông đảo Thiên-Chúa-Giáo, đã cho đưa Ông Ngô-Đình-Diệm về Hà-Nội và mời Ông tham-chánh, Ông khảng-khải từ chối và trong dịp này Ông đã nói thẳng với Hồ-Chí-Minh « Các Ông đã sát hại anh và cháu tôi, tôi không thể cộng tác với các Ông ». Sự áp lực của các đảng phái Quốc-gia và dư-luận Công-Giáo Quốc-tế Việt-Minh không dám hại Ông như đã hại nhiều lãnh tụ Quốc-gia khác và đã phải để Ông tự-do.

Năm 1948 Ông được cựu Hoàng-Bảo-Đại triệu-thỉnh sang Hương-Cảng. Ông đã phản đối lại việc thành lập cấp tốc một Chính-phủ Trung-ương Lâm-thời và Ông đề-nghị thiết-lập một Ủy-ban nghiên-cứu quy tụ những nhân-vật hữu-danh xứng-dáng đại-diện cho xứ-sở để nghiên-cứu mọi vấn-đề trước khi đem ra điều đình với nước Pháp, ngộ-hữu bảo đảm một nền độc-lập thật sự và thống-nhất cho Quốc-gia. Nhưng ý kiến của Ông không được nghe theo, và hiệp-ước Pháp — Việt ngày 8-3-1949 đã được ký kết.

Nhận thấy hiệp-ước này không đủ điều-kiện thỏa-mãn nguyện-vọng độc-lập và thống-nhất của Việt-Nam, chỉ dành cho Việt-Nam một hên độc-lập giả hiệu và do đó không thể đem lại hòa-bình cho Việt-Nam, vậy nên Ông là người thứ nhất lên tiếng phản-đối hiệp-định này. Và một lần nữa, Ông lại chối từ lời mời lập Nội-các của cựu Hoàng Bảo-Đại.

Năm 1950 Ông xuất dương, qua các nước Á, Âu và Mỹ, trong đó có các Quốc-gia như Nhật-Bản, Phi-Luật-Tân, Hoa-Kỳ và Bỉ ; tại khắp nơi Ông đều nỗ lực hoạt động để làm sáng tỏ chính-nghĩa quốc-gia và nguyện-vọng đích thực của dân-tộc. Ông lưu lại một thời gian khá lâu ở Hoa-Kỳ, tại Đại Học Đường Mary Knoll và ở Bỉ, tại tu-viện Saint André ở Bruges.

Năm 1953 nhận thấy rằng thời-cơ có chiều thuận-lợi, Ông qua Pháp để theo sát tình-hình và chuẩn-bị chương-trình hoạt-động.

Ngày 18-6-1954 tại Paris, trước ngày rời ren thất-trận của quân-đội viễn-chính Pháp, Ông đã được Quốc-Trưởng Bảo-Đại khi đó lưu trú tại Pháp ủy-nhiệm toàn quyền Hành-chánh và Quân-sự tại Việt-Nam, và Ông đã nhận lời thành-lập chính-phủ.

Ngày 26-6-1954, Ông hồi hương sau bốn năm bốn-ba hải-ngoại vận-động cho đại cuộc.

Ngày 7-7-1954, Ông chấp-chánh với chức-vụ Thủ-Tướng trong tình-thế rất là trầm trọng.

— Nao núng khắp nơi vì cuộc thất-trận Điện-Biến-Phủ.

— Cuộc triết thoát quân-đội liên-hiệp Pháp khỏi các Tỉnh đồng bằng Bắc-Việt ngày 2-7-1954.

— Cuộc đàm-phán tại Genève với hạn kỳ kết thúc ngày 20-7-1954 trong viễn tượng phân chia đất nước.

Tiếp theo đó, sau khi thực dân và Cộng-Sản cấu kết phân chia đất nước, là cuộc di cư vĩ đại của hơn một triệu đồng bào Bắc-Việt ; Thủ-Tướng Ngô-Đình-Diệm với lòng can-đảm và ý-chí phục-sự sát đã đã lần lượt lướt-thăng bao nhiêu khó khăn để ổn-định tình-thế, định-cư khối người di-cư tị-nạn, cải-tõ nền hành-chánh, tái lập an-ninh trật-tự, củng cố chính-quyền quốc-gia.

Bằng cuộc trưng cầu dân ý ngày 23-10-1955 toàn dân Việt-Nam đã chấm dứt chế-độ quân-chủ lỗi thời, thiết lập chính-thể Cộng-hòa dưới sự lãnh đạo của chí-sĩ Ngô-Đình-Diệm.

Ngày 26-10-1955 theo ý nguyện của quốc dân, Ông Ngô-Đình-Diệm chính thức tuyên bố thành lập nền Cộng-hòa Việt-Nam và đảm nhiệm chức vụ Tổng-Thống trong khi chờ đợi một Hiến-pháp do Quốc-hội dân-cử soạn-thào.

Ông Ngô-Đình-Diệm là người đã chấm dứt ách thống-trị của thực-dân Pháp trong suốt 80 năm trôi, mở một kỷ-nguyên mới rạng-rỡ cho dân-tộc, mang lại một nền độc-lập thực-sự một cách vẻ-vang với sự công-nhận của nhiều quốc-gia trên thế-giới.

Trải qua 9 năm trời tận-tụy phụng sự Quốc-gia Dân-tộc, Tổng-Thống Ngô-Đình-Diệm đạt nhiều thành-tích vẻ-vang trên mọi lãnh-vực và cũng trải qua nhiều giai-đoạn khó-khăn do thời-thế gây nên.

Ngày 1-11-1963 cuộc đảo-chính do một số Tướng-Lãnh cầm đầu đã lật đổ Ông và sáng ngày 2-11-1963 Ông và bảo-đệ Ngô-Đình-Nhu, một Vị Cố-vấn chính trị của Ông đã bị thăm sát, chấm dứt nền Đệ 1 Cộng-Hòa.

Ông ra đi đột ngột để lại bao ngõ-ngang tiếc-thương ngày một sâu-đậm trong lòng nhiều người.

Cái chết của Ông và bảo-đệ mang nhiều bí-ẩn, lịch-sử sẽ lần lần phanh-phui và phê phán.

# những cậu bé **HỌ NGÔ**

TIỆP

TRỊ

THÂN

GIỚI



Đầy Vua không Khả — đảo mã không Bài.  
hại dân không Diệm.

Đó là một lời truyền-tụng trong dân gian. Đây là hình ảnh Gia-Đình-Cụ-Phụ-Đạo-Đại-Thần-Thế-Từ-Thiếu-Bảo-Đại-học-sỹ-Ngô-Đình-Khả-khi-Tổng-Thống-Diệm mới lên 04 tuổi.

Từ trái qua phải :

- Cô Ngô-Thị-Giao
- Cụ Bà Ngô-Đình-Khả
- Cô Ngô-Thị-Hiệp
- Cụ Ông Ngô-Đình-Khả
- Cậu Ngô-Đình-Thực
- Cậu Ngô-Đình-Diệm
- Cậu Ngô-Đình-Khôi

và chàng trai **NGÔ**  
**ĐÌNH**  
**DIỆM**





# BÓNG DÁNG BUỔI THIẾU THỜI



Ông NGÔ-ĐÌNH-DIỆM và bảo-huynh NGÔ-ĐÌNH-KHÔI người anh Cả trong 6 anh em; Ông và người con trai độc-nhất NGÔ-ĐÌNH-HUÂN đã bị Việt-Minh sát hại vào năm 1945.

Ông NGÔ-ĐÌNH-DIỆM và nhi-vị bảo-huynh NGÔ-ĐÌNH-KHÔI và NGÔ-ĐÌNH-THỰC trong 1 cuộc thăm viếng lăng TƯ-ĐỨC.

# một gia đình vị vọng và các thanh niên họ **NGÔ ĐÌNH**



Ông **NGÔ ĐÌNH-KHẢ** Phó-đạo Đại-thần đời vua **THÀNH THÁI** thân-phụ ông **NGÔ ĐÌNH-DIỆM**.



Ông **NGÔ ĐÌNH-KHẢ** thân-mẫu và Đức Cha **NGÔ ĐÌNH-THỰC** bảo-huynh ông **NGÔ ĐÌNH-DIỆM**.



hình chụp năm 1940 tại Phú Cam

Khung-cảnh gia-đình họ **NGÔ** trong thờ vàng son sum-hợp với đầy đủ  
6 vị **NGÔ ĐÌNH** : **KHÔI - THỰC - DIỆM - NHU - CÁN - LUYỆN**

# ông tuấn vũ và chính khách NGÔ Đ. DIỆM



Hình ảnh những ngày Tri-nhiệm Tri-huyện Quảng-Điền Thừa-Thiên,  
Tri-Phủ Hải-Làng Quảng-Trị và Tuân-vũ Bình-Thuận.



Ông Tuấn-Vũ NGÔ-ĐÌNH-DIỆM sau này khi Ông 39 tuổi đã trở thành một Thượng-Thư Bộ-Lại của Triều Nguyễn : tại chức được 3 tháng vì nhận thấy người Pháp không thực-tâm trao lại quyền-hành cho Việt-Nam. Ông đã rũ áo từ quan, bỏ hết chức-vị trở về một Bạch-đình thời ấy. Ông không ham danh-lợi cá-nhân mà quên quyền-lợi của Tổ-Quốc.



**NHỮNG NGÀY BỜN-BA HẢI-NGOẠI VẬN-ĐỘNG  
CHO CÔNG-CUỘC GIẢI-PHÓNG DÂN-TỘC**

Năm 1950, sau khi từ-chối lời mời thành-lập nội các của Cựu-hoàng Bảo-Đại, ông **NGÔ-ĐÌNH-DIỆM** xuất dương qua các nước Á, Âu, và Mỹ-Châu Ông lưu lại 1 thời gian tại Đại-Học Seton Hall Hoa-Kỳ và sau đó tại tu-viện Saint ANDRÉ ở Bruges Bỉ, năm 1953 ông qua Pháp trước khi hồi-hương chấp-chánh.

Ông **NGÔ-ĐÌNH-DIỆM** những ngày tại Âu-châu với bảo-huynh **NGÔ-ĐÌNH-THỰC** và bảo-đệ **NGÔ-ĐÌNH-LUYỆN** cùng các thân-nhân.



Những ngày tại La-Mã, tại Bỉ cùng với Bảo-Đệ **NGÔ-ĐÌNH-LUYỆN** và các cháu trong 1 chuyến viếng thăm Thủ-đô Bỉ-Quốc.



# thủ-tướng NGÔ-ĐÌNH-DIỆM

với ngày 7-7-1954

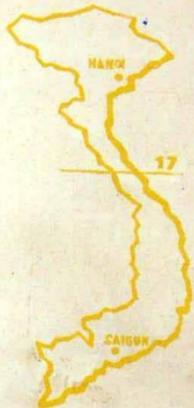


Năm 1954 khi đất nước bị chia cắt bởi Thực-dân và Cộng-Sản, Ông Ngô-Đình-Diệm chấp-chánh; đón tiếp và đì cư hơn một triệu Đồng-bào di-từ Miền Bắc, ổn-định tình-thế ren và bi-đát, lấy lại chủ-quy trong tay người Pháp mở n kỹ-nguyên mới cho Quốc-C Việt-Nam, xây dựng một nư Việt-Nam Độc-lập thực-sự, d chủ và tự-do no ấm, đó là cò lao của ông và cũng là niềm h vọng của mọi người con đ Đất Việt.

Lễ bàn giao Phủ Toàn-quyền tại Saigon giữa Thủ-tướng NGÔ-ĐÌNH-DIỆM và Đại-tướng ELY cao ủy Pháp tại Đông-dương chấm dứt ngót một thế-kỷ Pháp thuộc, sau này là Dinh Độc-Lập của Đệ I Cộng-Hòa



# TIỀM HY VỌNG của MỌI NGƯỜI



Người đã về đây với đức thành  
Đổi thay mực sống của toàn dân  
Ấm no xoa dịu màu tang tóc  
Mưa rét qua rồi đón nắng Xuân

Tích 1 Bài học thuộc lòng của các em Học-sinh Năm 1955



# VỊ ÂN-NHÂN CỦA NHỮNG NGƯỜI DI-CƯ



Thủ-Tướng NGŨ-ĐÌNH-DIỆM được coi như 1 vị ân-nhân của Đồng-bào di-cư Ông đã về với đất nước và toàn dân giữa lúc phân-ly nghiêng-ngửa. Trước tình-thế thập-phần khó khăn, Ông đã lướt thắng 1 cách can-đảm. Ông tổ-chức cuộc đón tiếp, cứu-trợ cùng định-cư hơn 1 triệu đồng bào di-cư trước cảnh bơ-vơ xa lạ của những ngày đầu tiên rời bỏ quê cha đất tổ.

Ông đã đem lại cơm ăn, áo mặc nhà ở, công việc, đất đai và nhất là niềm hy-vọng vào ngày mai đầy tươi sáng cho mỗi cõi lòng.

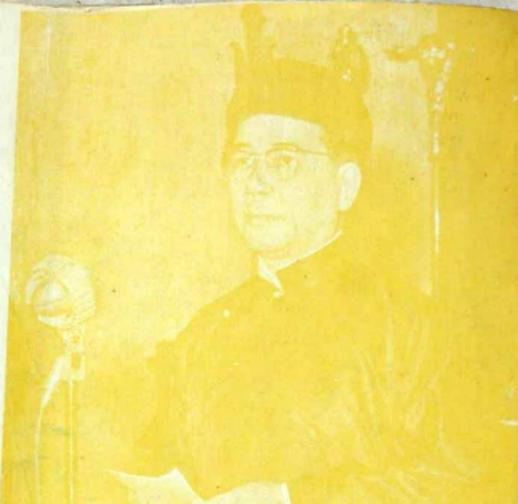


Hôm nay mọi người được an-cư lạc-nghiệp trên phần đất tự-do, thoát khỏi cảnh đọa-đày giết chóc của Cộng-Sản hẳn không bao giờ quên vị lãnh tụ khả kính của đất nước và cũng là vị ân-nhân của bao nhiêu gia-đình.

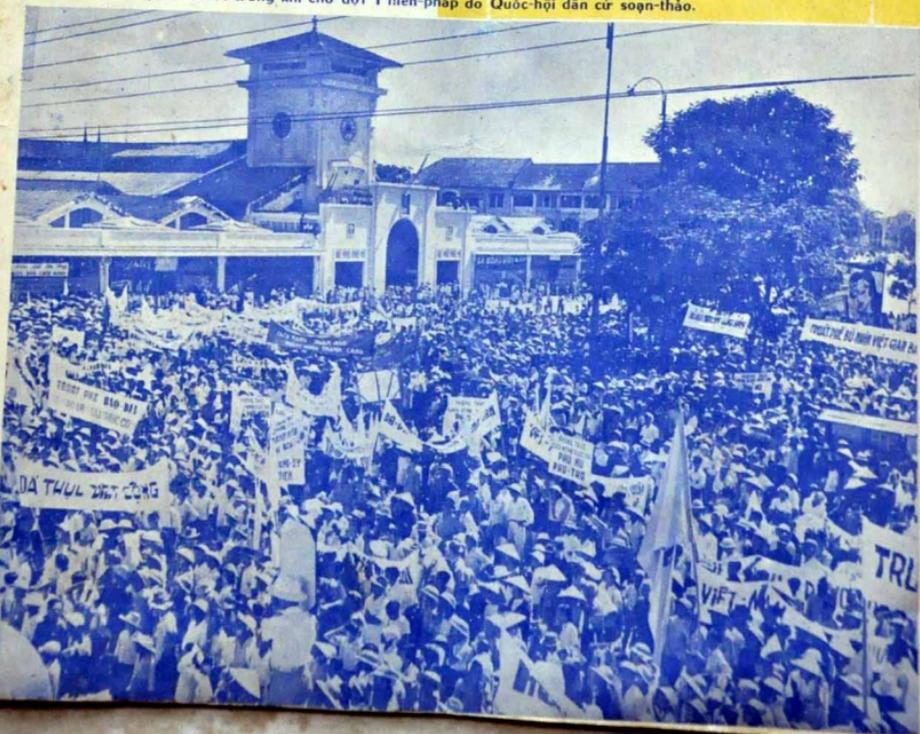


# À TÔNG-THỔNG

## ĐỆ NHẤT CỘNG-HÒA



Vào mùa Thu năm 1955, cao trào đấu-tranh của toàn dân và toàn quân Việt-Nam nổi lên như vũ-bão, quyết cùng nhau làm cuộc Cách-mạng ; Toàn dân đã đồng tâm truất-phế Cựu-hoàng Bảo-Đại. Ngày 23-10-1955 thế theo nguyện-vọng của quốc-dân Ông NGÔ-ĐÌNH-DIỆM đã nhậm chức TÔNG-THỔNG với trách-vụ thiết-lập nên ĐỆ I CỘNG HÒA trong khi chờ đợi 1 hiến-pháp do Quốc-hội dân cử soạn-thảo.



# LẬP PHÁP ĐỆ NHẤT CỘNG HÒA



KHỐI LIÊN-MINH XÃ-HỘI NGÀY 24-2-1960



KHỐI CỘNG-ĐỒNG NHÂN-VI NGÀY 24-02-1960



# TỔNG THỐNG NGÔ Đ. DIỆM



Tổng-Thống Ngô-Đình-Diệm với Tổng-Thống Trung-Hoa Dân-Quốc **TƯỜNG-GIỚI-THẠCH**.



Tổng-Thống Ngô-Đình-Diệm với Tổng-Thống Hoa-Kỳ **EISENHOWER**.



Tổng-Thống Ngô-Đình-Diệm với **QUỐC-VƯƠNG THÁI-LAN**.



Tổng-Thống Ngô-Đình-Diệm với Tổng-Thống Đại-Hàn Dân-Quốc **LÝ-THỪA-VĂN**.



Tổng-Thống Ngô-Đình-Diệm với Thủ-Tướng Ấn-Độ **NEHRU**.



Tổng-Thống Ngô-Đình-Diệm với Thủ-Tướng Úc-Đại-Lợi **HAROLD HOLT**.

# và các lãnh tụ Quốc Gia



Tổng-Thống NGÔ-ĐÌNH-DIỆM với Thủ-Tướng  
Nhật-Bản KISHI



Tổng-Thống NGÔ-ĐÌNH-DIỆM với Thủ-Tướng  
Ai-Lao Boun-Oum



Tổng-Thống NGÔ-ĐÌNH-DIỆM và đương-tạm Tổng-Thống  
Hoa-Kỳ Richard NIXON khi còn là Phó-Tổng-Thống Hoa-Kỳ  
đời thời Tổng-Thống EISENHOWER.

Hình chụp tại Tòa Bạch-Ôc Thủ-đô HOA-THỊNH-ĐÓN  
nhân chuyến Công-du Hoa-Kỳ ngày 22-5-1957 của  
Tổng-Thống NGÔ-ĐÌNH-DIỆM.



Phải chăng đây là thời-kỳ huy-hoàng nhất của Quốc-gia Việt-Nam trong sự bang-giao Quốc-tê? Khi tại chức Tổng-Thống NGÔ-ĐÌNH-DIỆM đã mở nhiều cuộc viếng thăm các Quốc-gia Đồng-minh của thế-giới tự-do. Tại khắp nơi ông đều được các lãnh-tụ đương thời đón tiếp trọng, thể trong niềm tôn kính như một lãnh-tụ chống-cộng tài-ba của Á-Châu và nhất là 1 nhà Ái-quốc chân-chánh và đức-độ. Việt-Nam đã được thế-giới biết đến với niềm cảm mến chân thành.





Ông **NGÔ-ĐÌNH-NHU** bảo-đệ của **Tổng-Thống NGÔ-ĐÌNH-DIỆM** với chức-vị **Cố-vấn** chính-trị đã **Cộng-tác** **Đặc-lực** với chế-độ. Mặc dù những phê-phán khắt-khe của dư-luận về vai trò của ông, mọi người đều công nhận rằng ông là người có thực-tài và đã hết lòng phụng sự cho **Bào-huynh NGÔ-ĐÌNH-DIỆM** đến giây phút chót. **Cối sáng chói** của anh em giòng họ **NGÔ** là ở sự đoàn-kết thương-yêu nhau và hy-sinh hết thảy vì đại-cước.

« **Hình** **Tổng-Thống** và ông **Cố-vấn NGÔ-ĐÌNH-NHU** trong 1 cuộc tiếp kiến quan-khách **Ngoại-giao** ».



Trong những dịp **Đại-lễ** có sự hiện-diện của các quan khách **Ngoại-quốc**, **Tổng-Thống NGÔ-ĐÌNH-DIỆM** và các **Cộng-sự-viên** trong **Nội-các** thường mặc **Quốc-Phục** để biểu-lộ tinh-thần dân-tộc và uy-thể **Quốc-Gia**.

« **Hình** **Tổng-Thống** đang đọc đáp từ nhân dịp **Tết Dương-lịch 1963** »

# những nụ cười Ngô-đình-Diệm



Những Nụ Cười của Thống-Thống **NGÔ-ĐÌNH-DIỆM**

- Ngày về sau 1 chuyến viễn-du.
- Giây phút huy-hoàng cho màu cờ đất nước.
- Trong khung cảnh thân-mật giữa 1 Tổng-Thống và 1 vị quan khách trong 1 buổi tiếp tân.

Và còn nhiều nụ cười vui vẻ khác mà chắc chắn còn tươi đẹp mãi mãi trong lòng mọi người.



# TỔNG THỐNG của những mái ĐẦU XANH

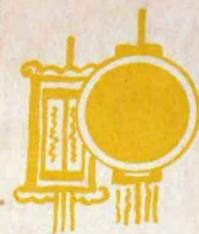
Tổng-Thống Ngô-Đình-Diệm chỉ tìm thấy ở những mái đầu xanh này một sự thanh khiết vẹn toàn và một niềm yêu thương an-ủi thực sự cho cuộc sống đơn-độc và cõi lòng giá lạnh của Ông.



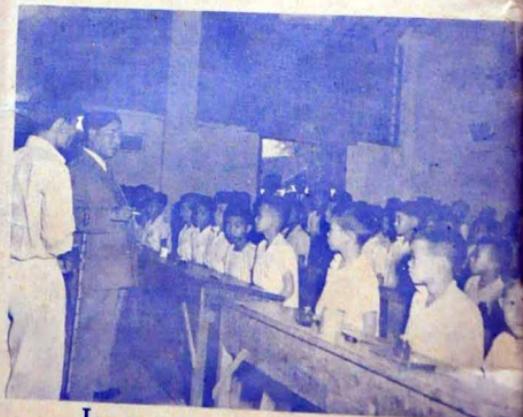
Tổng-Thống thăm hỏi một Nhi-dòng Việt tại cù-lao Lý-Sơn



Tổng-Thống phát quà Trung-Thu cho các Nhi-dòng



Tổng-Thống thăm Nhi-dòng Thượng tại cù-lao Lý-Sơn



Tổng-Thống thăm 1 lớp tiểu-học tại Đà-Thành

# Tổng Thống NGÔ Đ. DIỆM

trong khung cảnh  
báo hiếu và  
nguyện cầu

Dù đã trở thành một Đức-Cha hay một vị Tổng-Thống lòng hiếu-thào đối với cha mẹ vẫn không bị sao-lãng.

Hình Đức-Cha NGÔ-ĐÌNH-THỰC và Tổng-Thống NGÔ-ĐÌNH-DIỆM trong ngày lễ Cửu tuần của Thân Mẫu.





Đây khung cảnh sum họp đông-đủ của gia-đình Tổng-Thống **NGÔ-ĐÌNH-DIỆM** nhân dịp Lễ Cờ-Tuần của Thân-mẫu vào tháng giêng năm 1960 sau hơn 20 năm trời kẻ Nam người Bắc, kẻ mất người còn. Trong hình này thiếu mất Ông **NGÔ-ĐÌNH-KHÔI** và người con trai lớn **NGÔ-ĐÌNH-HUÂN** đã bị Việt-Minh sát hại năm 1945.



Hiếu-đễ và thương-yêu là những đức tính khá kính của giòng họ **NGÔ-ĐÌNH**. Hàng năm vào dịp tết Nguyên-Đán; Tổng-Thống **NGÔ-ĐÌNH-DIỆM** đều trở về **PHÚ-CAM, HUẾ** để mừng tuổi Thân-Mẫu và viếng mộ-phần Thân-phụ. Vào dịp này những thân-bằng quyến-thuộc đều về sum họp đông-đủ. Qua những hình-ảnh trên đây gia-đình Tổng-Thống **NGÔ-ĐÌNH-DIỆM** được coi là một trong những gia-đình quyền-quý và lễ-giáo nhất của Việt-Nam.

# SỰ LIÊN-HỆ GIA-ĐÌNH VỚI TỔNG-THỐNG NGŌ-ĐÌNH-DIỆM CỦA CÁC NHÂN VẬT TRONG BỨC HÌNH

(1) Chân dung cụ NGŌ-ĐÌNH-KHÁ, thân phụ.  
 (2) Linh Mục NGUYỄN-VĂN-THUẬN nay là Giám-Mục địa phận Nha-Trang.  
 (3) Ông NGŌ-ĐÌNH-NHƯ, bác-đẻ.  
 (4) TỔNG-THỐNG NGŌ-ĐÌNH-DIỆM.  
 (5) Ông Chu NGŌ-ĐÌNH-THỰC, bác-hoàng.  
 (6) Bà TRẦN-TRUNG-DƯƠNG, dì mẹ Ông Bà NGUYỄN-VĂN-LÊ, cháu.  
 (7) Bà NGUYỄN-VĂN-ÁM, nhũ-đinh NGŌ-THỊ-HIỆP, thân-mẫu linh-mục.  
 (8) Bà NGŌ-ĐÌNH-NHƯ em gái NGUYỄN-VĂN-THUẬN em gái.  
 (9) Cụ NGŌ-ĐÌNH-LÊ-QUYÊN, trưởng-nội Ông Bà NGŌ-ĐÌNH-NHƯ, cháu.  
 (10) Ông TRẦN-TRUNG-DƯƠNG, thân-rể.  
 (11) Ông NGŌ-ĐÌNH-CÁN, bác-đẻ.  
 (12) Ông NGUYỄN-LINH-TUYÊN, thân-mẹ Ông Bà NGUYỄN-VĂN-ÁM, cháu.  
 (13) Ông NGŌ-ĐÌNH-TRÍ, cháu thân-bố.  
 (14) Ông NGŌ-ĐÌNH-LUYẾN, bác-đẻ.  
 (15) Cậu NGŌ-ĐÌNH-TRẮC, thân-mẹ Ông Bà NGŌ-ĐÌNH-NHƯ.  
 (16) Cậu NGŌ-ĐÌNH-QUYÊN, thân-mẹ Ông Bà NGŌ-ĐÌNH-NHƯ.  
 (17) Cụ Bà NGŌ-ĐÌNH-KHÁ, thân-mẫu.  
 (18) Cụ NGŌ-ĐÌNH-LÊ-QUYÊN, thân-mẫu Ông Bà NGŌ-ĐÌNH-NHƯ.  
 \* Trong hình này thiếu ông NGŌ-ĐÌNH-KHÔI và người con trai NGŌ-ĐÌNH-HUÂN đã qua đời năm 1945 \*.

## và những vì sao bạc!!!

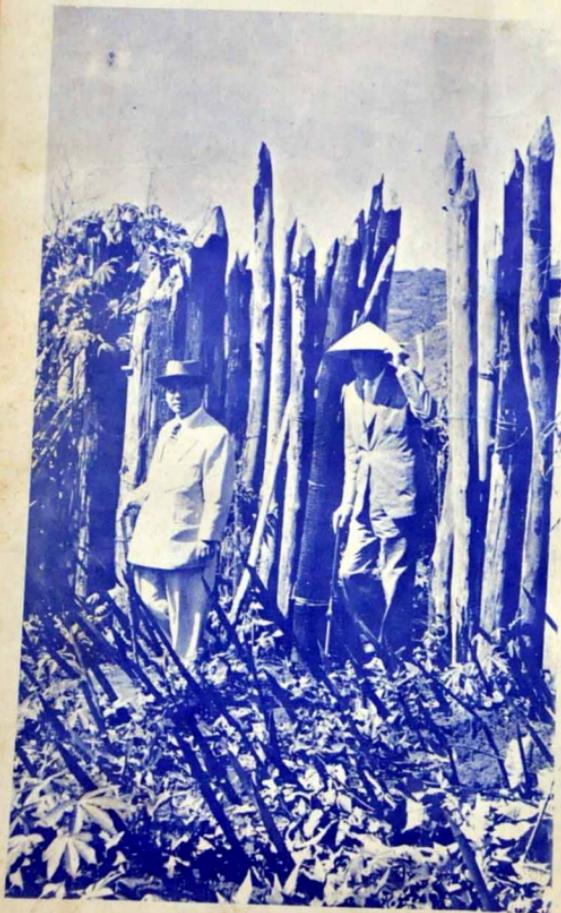


Tổng-Thống NGŌ-ĐÌNH-DIỆM cũng là TỔNG-TU-LỆNH TỐI-CAO của Quân-Lực VIỆT-NAM CỘNG-HÒA.

Phải chăng đây là hình-ảnh của một Bầu Trời và những Vì Sao ! Khi Bầu Trời sụp đổ thì có những Vì Sao cũng phải rơi-rụng hay lu mờ với thời gian.

# các ông đại sứ hoa kỳ và cái chết của t. thống NGÔ Đ. DIỆM

Tổng-Thống NGÔ-ĐÌNH-DIỆM và Hai vị Đại-Sứ Hoa-Kỳ..... Những ngày còn thảm-thiết



Tổng-Thống Ngô-Đình-Diệm và Ông Đại-Sứ Hoa-Kỳ CABOT LODGE ..... Những lúc còn nổi gót và sát cánh bên nhau.

Nhưng buồn thay !!!

Trong ngày này Tổng-Thống có biết chăng đây là cuộc kinh-lý cuối-cùng của đời một Tổng-Thống « Người đang đi trên chông gai để đi vào Lịch-Sử ».

Hình ảnh cuộc kinh-lý tại Dinh-Điện Đạo-Nghĩa Quảng-Đức.

ngày 28-10-1963.





Tổng Thống Ngô - Đình - Diệm đang hân-hoan khen thưởng vị Chỉ-huy Mặt Trận Rừng-Sát vào năm 55,

... Rồi sau này là Đại-Tướng Dương Văn Minh người cầm đầu cuộc đảo-chánh lật đổ chế độ của Tổng-Thống Ngô - Đình - Diệm.

Trong biến-cố này Tổng-Thống và bảo vệ Ngô-Đình-Nhu đã bị sát hại thảm-thương.

..... Trong giây phút này Tổng Thống Ngô - Đình - Diệm có ngờ đâu sẽ có ngày 01-11-63 để phải mãi mãi ngậm cười trong túi huyệt.

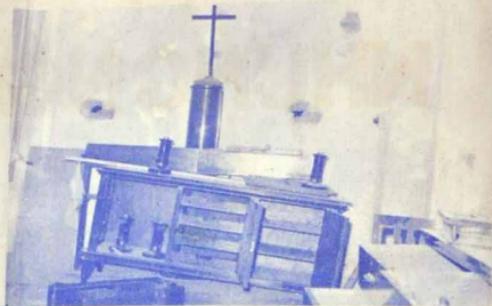
# tài sản của Tổng Thống NGÔ Đ. DIỆM

Tổng-Thống NGÔ-ĐÌNH-DIỆM có thể được coi là một nhà tu hành không mang áo nhà tu, vì qua đức tính khoan-dung nhân-hậu dễ tin thương người và liêm-khiết cho đến miếng ăn, thức uống nơi ăn chốn nghỉ cùng các thú vui tiêu khiển trong cuộc đời của Ông tất cả đã chứng minh điều đó.

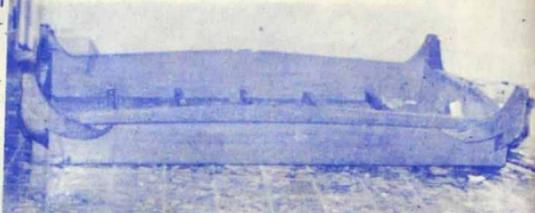
Ngay khi còn là một Tổng-Thống quyền-uy, Ông chỉ coi chức vụ này là một nhiệm-vụ để phục vụ lợi ích thành-hiện và đáng hiến theo thiên ý.

Ông luôn luôn nghĩ về một ngày nào khi thôi làm Tổng-Thống sẽ trở về đi tu theo giòng Phước-Sơn khổ hạnh. Sở-tiền Ông đã dành dụm được chừng mười triệu đồng. Ông chủ tâm sẽ được đem dùng cho các công cuộc từ-thiện và cúng vào tu-viện nơi mà Ông sẽ gởi trọn quãng đời còn lại của Ông.

Ông ngủ trên một chiếc giường thô-sơ không nệm êm chân ấm để tập cho quen với cuộc sống Tu-hành sau này, sớm tối nguyện cầu. Nhưng nay tất cả đã bị tàn phá và lấy mất, thật đáng cảm-phục và tiếc-thương con người ấy.

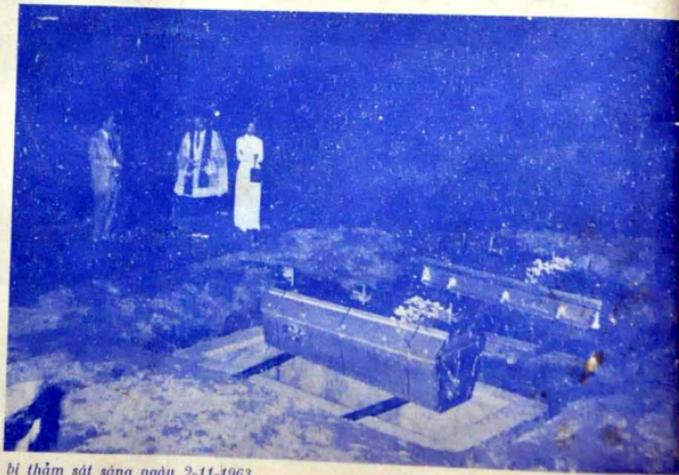


Căn phòng Nguyễn đơn-sơ của Tổng-Thống Diệm bị tàn phá trong biến cố 1963



Chiếc giường gỗ của Tổng-Thống NGÔ-ĐÌNH-DIỆM tại Dinh Gia-Long, bị lặt ngược trong biến-cố 1963.

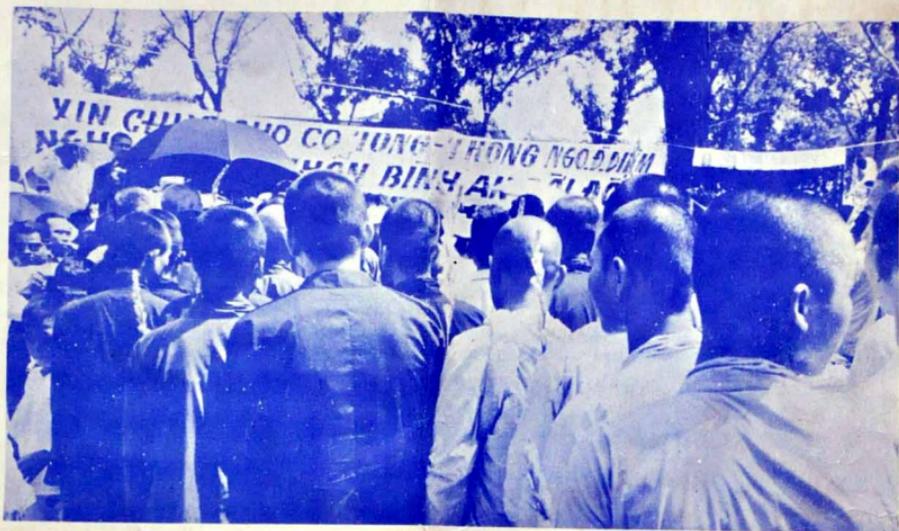
## VÀ NHỮNG GIÂY PHÚT CUỐI



Sau khi bị thăm sát sáng ngày 2-11-1963.

Lê Hộ-Huyệt cử-hành thăm lộng vào một đêm u-buồn hiu-quạnh trong khuôn-viên Đền Võ-Quốc-Công Tân-Sơn-Nhất. Hiện diện trong giây phút này, ngoài Vị Linh-mục hành-lễ chỉ có hai Ông Bà Trần-Trung-Dung và một số anh em Bình-Sĩ cố phận sự mai-táng. Sau này di-hải của hai Vị được dời về Nghĩa-Trang Mạc-Đình-Chi Saigon.

# NHỮNG NGÀY 2-11 VỀ SAU



Hàng năm ngày 02 tháng 11 tại Nghĩa-Trang Mạc-Đình-Chi Saigon, Lễ Truy-Điệu được tổ chức trọng thể: những người mến mộ Tổng-Thống **NGÔ-ĐÌNH-DIỆM** gồm đông đủ các thành phần, các nhân-vật chính-trị tên tuổi trong cũng như ngoài Chính-quyền và đại-diện các đoàn-thể Tôn-giáo và rất đông đảo đồng bào các giới. Đáng chú ý nhất là thành phần đại-diện Phật-giáo với một số đông các Thượng-tọa và Tăng-Ni Phật-tử tới giúp lời cầu nguyện. Hình ảnh này nói lên tinh-thần từ-bi của những nhà tu-hành. Phải chăng hôm nay mọi người đã nhận biết rằng Tổng-Thống **NGÔ-ĐÌNH-DIỆM** là người không kỳ thị cũng như không chủ-trương đàn áp một Tôn-giáo nào như người ta đã tạo dựng nên sự việc để lật đổ Ông vào năm 1963.

Ngay giữa Thủ-đô, buổi lễ được tổ chức trang-trọng với sự hiện-diện của hàng vạn người, còn nói lên thái độ sáng suốt, võ-tư và đặc nhân tâm của Chính-quyền vì nó đã gây được niềm hân hoan cho một tập-thể quần chúng đồng đảo có tinh thần Quốc-gia chân-chính và lòng quyết-tâm chống Cộng không lay chuyển.

*Kính tạ Chúa đường trần hoen tục-hư*

*Xin ra tay cứu vớt Việt-Nam con*

*Cho vinh-hiến hai Anh-hồn linh-hiễn*

*Bỏ quên ôi giữa nghĩa-địa cỏ đơm*



# nói về ông NGÔ ĐÌNH-DIỆM

## ÔNG NGÔ-ĐÌNH-DIỆM DƯỚI MẮT CỤ PHAN-BỘI-CHÂU

NAM 1932, Vua Bảo-Đại đ̣ học từ Pháp trở về. Ngày 10 tháng 9 Dương-lịch tức 10 tháng 8 năm Bảo-Đại thứ 7, hội đồng nhiếp chánh chấm dứt nhiệm vụ, giao quyền lại cho Vua Bảo-Đại. Tháng 11-1932, Bảo-Đại tuổ du phia Bắc Trung-phần. Ngày 2-5-1933 tức ngày 8 tháng 4 năm Bảo-Đại thứ 8, nhà Vua chủ tọa 1 phiên Hội-đồng tại Điện Cđn-chánh có cả Khâm-Sứ Trung-Kỳ là Thibeaudau và Toàn-Quyền Pasquier tham dự, cùng ngày ấy một đạo sắc quan trọng ra đời, thiết lập một Hội-đồng Nội-các mới : đứng đầu trong 5 Vị Thượng-thư tân học là một Vị Quan mới 32 tuổi : Ông NGÔ-ĐÌNH-DIỆM, nguyên Tuổn-Vũ Bình-Thuổn, được đ̄c cách vinh thăng Lạ-Bộ Thượng-Thư, thay thế Cụ Nguyễn-Hửu-Bà. Các Vị Thượng-Thư khác là Thái-Văn-Toàn (Bộ Nghi-Lễ, mỹ thuật và công-chánh), Hồ-đắc-Khải (Bộ Tài-chính và cứu-tế Xả-hội), Bùi-Bằng-Đoàn (Bộ Tư-Pháp) và Phạm-Quynh (Bộ Giáo-Dục kiêm Ngự-tiền Văn-phòng của Bảo-Đại)

Nhưng lòng gió phẩn khởi chưa lâu quá 3 tháng thì Ông DIỆM từ chức vì lý do : Sau khi nhận chức Lạ-Bộ Thượng-Thư, Ông DIỆM nhất quyết đòi người Pháp phải trả lại các quyền hành của Nam-Triều mà trong thực tế họ đã lấn át, trỗi hần với hiệp-ước Giáp Thân 1884, nhất là Ông chủ trương thiết lập một viện Dân-biểu có đủ thực quyền. Giữa Ông Diệm với Pháp liền xảy ra một cuộc xung đột rất kịch liệt, nhất là vì Pháp không chịu thi hành dân chủ theo chủ trương của Ông đ̄ ra.

Ngày 3-7-1933, Thượng-Thư Lạ-Bộ NGÔ-ĐÌNH-DIỆM từ chức, Thực dân và chính quyền tay sai liền lột hết các chức vị của Ông, cả đến huy chương cũng lấy lại, chỉ còn cho hưởng qui chế một bạch đình thời ấy.

Khi nghe tin Ông NGÔ-ĐÌNH-DIỆM từ chức Thượng-Thư Bộ-Lạ vì bất đồng ý kiến với Pháp và nhất là đòi Pháp trao trả quyền-hành mà không được, Cụ PHAN-BỘI-CHÂU có tuyên-bố với 1 Vị Hành-Tàu tên Nguyễn (Vị này hiện còn sống tại Dalat) rằng : « Nhà nho ăn đ̄ sống, không có đ̄y đ̄u ngon miệng, no kền bụng mà cốt ản cho đ̄y đ̄u đạo-lý đ̄ khi chết được sống mãi mãi với giang-sơn. Ông NGÔ-ĐÌNH-DIỆM con người có tâm huyết, biết thương giống nòi, biết nhục vong-quốc, nên Ông mới giám chống lại cường quyền, lui về ản tịch, đời thời tuyệt si. Đ̄o mới thực là đáng bực chi-sĩ vi-nhân, tất sau này cuộc phục hưng chỉ có hạng Ông DIỆM mới làm nổi. Ta muốn tặng Ông DIỆM một bài thơ để tỏ lòng kính trọng biệt thức niên hiễn triết. Ông DIỆM bầy giờ mới là Ông LỚN thật sự.

Bài thơ Cụ PHAN tặng Ông DIỆM là một bài đường luật :

- « Ai biết trời Nam hãỵ có Người !
- « Sịch nghe ngữ sét nổ bên tai,
- « Lông hồng coi nhẹ vàng muôn lượng,
- « Ngồi quý xem nhường d̄p nửa đời,
- « Phơi tồ cụng trời gan đỏ chói,
- « Nhá nhem thấy kẻ mắt đen thui,
- « Ví chàng kịp lúc làm vai v̄,
- « Sau ngựa, Châu xin quất ngọn roi.

Tổng-Thống Ngô-Đình-Diệm là người trong sạch, Suốt đời tận-tụy vì Chính-nghĩa Quốc-Gia.

Tổng-Thống đã đ̄ra ra thi-hành những đường Hướng chính-sách mà đến nay vẫn còn giá trị.

(Thời Báo : Ngày 2-11-69)

— Linh-Mục Nguyễn-văn-Thỉnh đ̄ nói : « Tổng-Thống Ngô-Đình-Diệm là con người đ̄ sống và chết cho đại cuộc, là con người đ̄ làm được nhiều lợi ích cho Quốc-Gia ».

— Bà Nghị-sĩ Nguyễn-Văn-Thơ : « Có Tổng-Thống Ngô-Đình-Diệm là người phục vụ Quốc-gia ».

— Bà Nghị-sĩ Nguyễn-Phước-Đại : « Rất xúc động về cái chết của Tổng-Thống Ngô-Đình-Diệm, và Bùi vai mừng khi thấy hôm nay có đ̄ng đ̄o người tưởng nhớ đến Cố Tổng-Thống ».

NGUYỄN Tổng-Trưởng Thông-Tin ông Ngô-Khắc-Tinh tuyên bố : « Cái chết của Cố Tổng-Thống Ngô-Đình-Diệm đã nêu cao gương ái-quốc ».



# CHÂN - THÀNH TRI - ÂN

NHỮNG TÂM LÒNG VÀNG CỦA QUÝ-VỊ AN-NHÂN

đã nhiệt-thành ủng-hộ và hưởng-ứng cho án-phẩm

ĐỜI MỘT TỔNG-THỐNG

Quý-vị đã góp những bông hoa thiêng-liêng để tưởng-niệm

NHÀ CƯU-QUỐC và KIẾN-QUỐC

NGÔ - ĐÌNH - DIỆM

Tác-giả MINH-HÙNG

## LỜI KẾT

KÍNH THƯA TỔNG-THỐNG,

**K**HI hay tin **Tổng-Thống** đã ra đi vĩnh-viễn trong tức tuổi lòng tôi se buồn ngao ngán. . . . .

Tôi chợt nhớ về một đôi mắt, đôi mắt hiền từ chăm chú nhìn tôi khi tôi đứng trong hàng quân dãn chào vào một buổi sáng ngày **Tổng-Thống** đến viếng thăm **Lữ-Đoàn Phòng-Vệ**.

Những ngày sau này, mỗi khi nhìn vào những hình ảnh của **Tổng-Thống** tôi lại cảm thấy những đôi mắt huyền diệu lời cuốn tôi vào những ý nghĩ u hoài. Cái ánh mắt đầy nhiệt thành và cương nghị sáng ngời trên gương mặt trẻ-trung phúc-hậu của buổi thiếu-thời, và cái vẻ mặt ngày thơ trẻ đại khi **Tổng-Thống** còn bé bỏng với đôi chân không khằng-khịu đứng giữa những vòng tay triu-mến của các anh, tất cả đã dội vào lòng tôi niềm luyện-thương sâu đậm. Tôi đã say sưa góp nhặt, cất giữ, hình ảnh của **Tổng-Thống** như những báu vật của đời tôi.

Trình bày về cuộc đời đầy tận hiến và hy-sinh của **Tổng-Thống** bằng mấy chục tấm hình tôi tự cảm thấy còn nhiều thiếu sót, nhưng với niềm tin **Tổng-Thống** là một nhà lãnh-đạo từ khi chết đi đã được nhiều người luyện-tiết, ấn-phẩm này tưởng cũng đã đáp ứng được sự ngưỡng-mộ của bao nhiều tấm lòng bấy lâu tưởng-nhớ, và hy-vọng đây là ấn phẩm đầu tiên bằng hình ảnh trình bày về cuộc đời một vị **Lãnh-Đạo Quốc Gia**.

Tôi xin thề trước Anh-linh của **Tổng-Thống**, tôi không hề nhận một ân-sủng nào của chế-độ, tôi chỉ là thân phận của một miếng chanh bé nhỏ, nhưng vì lương-tâm và danh-dự tôi đã hết lòng phụng-sự và đã hăng hái dẫn thân vào gian-lao nguy-hiểm trong buổi chiều dài nhất 1-11-63.

Kính xin **Tổng-Thống** tha-thứ và phủ-hộ cho việc làm này đạt được thành-công tốt đẹp. Nguyễn-cầu bóng dáng của **Tổng-Thống** sống mãi với quê-hương và dân-tộc.

THÀNH KINH  
NGƯỜI LÍNH THANH CỘNG-HÒA

Trung-Ủy NGUYỄN-VĂN-BẢO tự MINH-HÙNG

Nguyên TP5 ĐLBPVTTP Tác-giả

Ấn-Phẩm Đời Một Tổng-Thống

Một nhân-chứng của chiều Lịch-Sử 1/11/63 mà

nhà văn CAO-THÉ-DUNG đã nói trong tác-phẩm

«LÀM THẾ NÀO ĐỂ GIẾT MỘT TỔNG-THỐNG»





**A**i có ngờ rằng : Ba cậu bé trên đây là các ông NGÔ-ĐÌNH-THỰC, NGÔ-ĐÌNH-DIỆM và NGÔ-ĐÌNH-KHÔI đang đứng bên thân phụ là cụ NGÔ-ĐÌNH-KHẢ một vị Phụ-đạo Đại-thần của Triều-đình HUẾ dưới đời vua THÀNH-THÁI.

**P**hải chăng cái ĐỨC-ĐỘ, sự LIÊM-KHIẾT và cảnh sống THANH-BẢN, của giống họ quyền-quý NGÔ-ĐÌNH đã phát sinh ra những bậc HIỀN TÀI cho đất nước.